

**ПРОГРАМ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ
ПОЛОЖАЈА МЛАДИХ У
ОПШТИНИ ЖАБАРИ
ЗА ПЕРИОД ОД
2025. – 2027. ГОДИНЕ**

САДРЖАЈ:

1. Увод

- 1.1. Уводна реч председника Општине
- 1.2. Омладинска политика и значај Програма
- 1.3. Процес израде Програма
- 1.4. Правни основ

2. Анализа тренутног стања

- 2.1. Демографски подаци и миграциони трендови
- 2.2. Образовање и запошљивост младих
- 2.3. Социјална заштита и здравље младих
- 2.4. Активизам и учешће младих у друштву
- 2.5. Одрживи развој и екологија

3. Кључни партнери у спровођењу политике за младе

4. SWOT анализа

5. Анализа потреба младих и дефинисање проблема

- 5.1. Анализа потреба младих

6. Анализа проблема

7. Информација о резултатима консултативног процеса и јавне расправе

- 7.1. Извештај о спроведеном консултативном процесу
- 7.2. Извештај о спроведеној јавној расправи

8. Визија и циљеви Програма

- 8.1. Визија
- 8.2. Циљеви Програма

9. Ресурси и финансирање

- 9.1. Планирање буџета

10. Мониторинг и евалуација

- 10.1. Праћење имплементације Програма
- 10.2. Евалуација постигнутих резултата
- 10.3. Процес ревизије Програма

11. Закључак

АНЕКС I

Акциони план

1. Увод

1.1. Уводна реч председника Општине

Поштоване грађанке и грађани,

Када смо пре годину дана основали Канцеларију за младе, учинили смо то јер смо приметили да млади нису довољно укључени у планирање и развој наше локалне заједнице. Због тога смо приступили анализи стања положаја младих у нашој општини, како би на основу тога утврдили који су проблеми са којима се суочавају млади и на основу тога дефинисали њихове потребе. Дакле, наш циљ је био да општина Жабари предузме организоване кораке на побољшању положаја младих и можемо слободно рећи да су досадашње активности дале позитивне резултате када је у питању укључивање младих у планирање и активно учествовање у друштвеном животу Жабара.

Да би се систематски наставило унапређењем омладинске политике у Жабарима, уз помоћ релевантног партнера као што је *Немачка организација за међународну сарадњу* (ГИЗ), покренут је поступак израде *Програма за унапређење положаја младих у општини Жабари*. Кључну улогу у израду Програма имала је Канцеларија за младе општине Жабари. Канцеларија је извршила је анкетирање популације између 15 и 30 година старости и на бази резултата анкете, урадила анализу потреба младих у општини Жабари. Наведена анализа је послужила као један од основа за израду Програма, нарочито у делу који се односи на утрђивање циљева и мера чија ће реализација у наредном трогодишњем периоду допринети да Жабари буду средина отворена за младе и у којој ће они, поред осталог, моћи да планирају свој каријерни развој и остваривање осталих животних планова. Чињеница да је Програм израђен у неспоредној комуникацији са младима из наше општине показује озбиљност свих субјекта у Општини у намери да будућност наше локалне заједнице буде подређена потребама младих.

Доношењем Програма за унапређење положаја младих у општини Жабари наша општина добија значајан инструмент за реализацију потреба младих и промоцију омладинске политике на локалном нивоу, као и велики простор за доношење значајних одлука везаних за младе. На крају, доношењем овог документа показује се одговорност органа општине према младом нараштају као значајном чиноцу садашњости и сигурно темељу боље будућности наше општине.

Председник општине Жабари

Јован Лукић

1.2. Омладинска политика и значај Програма.

Програм за унапређење положаја младих у општини Жабари за период 2025. – 2027. године (у даљем тексту: Програм) представља документ којим се утврђују циљеви, мере и активности чија би реализација требало да допринесу бољем положају младих у општини Жабари. Програм се доноси за период од 2025. до 2027. године. Током спровођења Програма требало би да се створе услови који ће омогућити да општина Жабари буде средина која омогућава свестран развој младих и њихово активно учешће у планирању и доношењу одлука које се тичу њиховог положаја, али и унапређења друштвеног живота целокупне локалне заједнице. Циљеви које је Програм предвидео засновани су на реалним темељима и на бази истраживања, а приликом њиховог дефинисања вођено је рачуна да буду потпуности синхронизовани са

Стратегијом за младе у Републици Србији за период од 2023. до 2030 године¹ и Законом о младима².

Омладинска политика се у општини Жабари реализује првенствено преко Канцеларије за младе, уз подршку органа општине, затим организација чији је основач општина, као и удружења младих и других удружења у чији су рад укључени млади.

Програм представља први плански документ у општини Жабари у области омладинске политике, што је од изузетног значаја у настојањима органа општине да Жабари буду средина отворена за младе и њихове потребе. Програмом су утврђени циљеви и мере у областима као што су запошљавање младих, организација и реализација културних и забавних садржаја намењених младима, брига о њиховој безбедности и здрављу. Поред тога, у Програми су дефинисани одговорни субјекти за реализацију утврђених циљева, потом висина и извори финансијских средстава, као и тело надлежно за праћење и извештавање о реализацији Програма. Систематски приступ у области омладинске политике представља је фактор који прави разлику у односу на досадашњи однос према младима и због тога је значај доношења Програма за општину Жабари немерљив.

1.3. Процес израде Програма

Израда Програма је базирана на анализи постојећег стања, консултацијама са младима и то кроз радионице, анкете, фокус групе и јавне дискусије. Консултације су обављене са институцијама и организацијама које активно утичу на живот младих. Процес израде је био јаван, транспарентан и пре свега постављен тако да се на што прецизнији начин утврде потребе младих у општини Жабари. У изради Програма вођено је рачуна о његовој усклађености са *Стратегијом за младе у Републици Србији за период од 2023. до 2030 године*, другим стратешким документима на националном нивоу, као и са планским актима донетим у општини Жабари.

1.4. Правни основ и правни оквир

1.4.1. Правни основ

Правни основ за доношење Програма дефинисан је у члановима 10. и 38. *Закона о планском систему Републике Србије*³, члану 12. Закона о младима и члану 40. став 1. тачка 34. Статута општине Жабари⁴.

Важећи прописи од значаја за регулисање области омладинске политике на свим нивоима власти (републички, локални) у Републици Србији су:

- **Закон о планском систему Републике Србије**

Овим Законом се уређује плански систем Републике Србије - управљање системом јавних политика и средњорочно планирање, врсте и садржина планских докумената које у складу са својим надлежностима предлажу, усвајају и спроводе сви учесници у планском систему, међусобна усклађеност планских докумената, поступак утврђивања и спровођења јавних политика и обавеза извештавања о спровођењу планских докумената, као и сходна примена

¹ „Сл. гласник РС“ број 9/2023

² „Сл. гласник РС“ број 50/2011 и 116/2022 – др. закон

³ „Службени гласник РС“, број 30/2018

⁴ „Службени гласник општине Жабари“, број 1/2019

обавезе спровођења анализе ефеката на прописе и на вредновање учинака тих прописа. Предметним законом је између осталог уређен појам, структура и садржина докумената јавних политика, без обзира на ниво власти на којем се доносе.

- **Закон о младима**

Овим Законом се дефинишу оквири и услови за подршку младима у организовању, друштвеном деловању, развоју и остваривању потенцијала за личну и друштвену добробит, структуре омладинског сектора, права, обавезе и одговорности у зависности од одговарајућег нивоа власти, афирмација аутономије омладинских удружења, удружења за младе, савеза и кровних савеза. Законом је дефинисан јавни интерес у областима омладинског сектора на републичком, покрајинском и локалном нивоу. Када је у питању локални ниво, Закон утврђује да се финансирање потреба и интереса младих у јединици локалне самоуправе врши у складу са интересима и потребама сваке ЈЛС посебно, као и њеним економским могућностима. У Закону је исказана важност остваривања потреба и интереса младих у областима омладинског сектора када се ради о обезбеђивању услова за учешће младих у изradi и спровођењу локалних планских докумената, подстицању младих да активно учествују у друштвеним токовима кроз афирмацију и подршку омладинским активностима, омладинском раду и неформалном образовању, оснивању и раду канцеларија за младе, клубова за младе, омладинских центара, подстицању младих да учествују у спровођењу омладинске политике, укључујући изградњу капацитета њихових удружења и савеза, као и стварање услова за активно и квалитетно провођење слободног времена младих, бављење спортом, неговање здравих и безбедних стилова живота, спровођење волонтерских активности, организацију обука, семинара и манифестација од значаја за запошљавање и усавршавање младих, те и других видова организованог и смисленог учешћа младих у раду јавних институција (на пример школски и студентски парламенти). Јасно је утврђено и да се средства за остваривање наведених, као и других, потреба и интереса младих обезбеђују у буџету јединице локалне самоуправе.

1.4.2. Плански оквир

Плански оквир за доношење Програма чине међународни и национални стратешки документи.

- **Стратегија Европске уније за младе за период 2019 – 2027**

Савет Европске уније је усвојио Стратегију Европске уније за младе за период 2019 - 2027 (2018/С 456/01) којом се пружа оквир циљева, приоритета, кључних подручја и мера за сарадњу у оквиру политике за младе, који је намењен свим релевантним чиниоцима, уз дужно поштовање њихове надлежности и начела супсидијарности.

Реализацијом активности планираних овим документом, тежи се стварању услова који ће омогућити:

- пружање подршке младим људима да изграде сопствени живот, уз подстицање њиховог личног развоја и аутономије, повећање отпорности младих на изазове и пружање подршке у изградњи животних вештина како би функционисали у свету који се убрзано мења;
- подстицање младих да буду активни грађани и стварање услова који ће им то омогућити, грађана који су солидарни и носиоци позитивних промена;
- унапређење политика које имају утицај на младе у свим секторима, посебно у области запошљавања, образовања, здравља и социјалне инклузије;
- допринос искорењивању сиромаштва младих и спречавању свих облика дискриминације, уз подстицање социјалне инклузије.

• **Стратегија за младе у Републици Србији за период од 2023. до 2030. године**

Најзначајнији плански документ за спровођење омладинске политике на републичком нивоу, састоји од једног општег и пет посебних циљева, као и мера и активности који су детаљније разрађени Акционим планом за период 2023 – 2025. године. Циљеви овог документа, посебно су узети у обзир приликом израде Програма, како би се у потпуности примениле одредбе члана 23. Закона о планском систему Републике Србије којима је регулисана међусобна усклађеност планских докумената од републичког, преко покрајинског до локалног нивоа. За Програм су нарочито значајни следећи циљеви из ове стратегије:

Посебан циљ 3: Млади су активни учесници друштва на свим нивоима;

Посебан циљ 4: Млади имају равноправне могућности и подстицаје да развијају своје потенцијале и компетенције, који доводе до социјалног и економског осамостаљивања;

Посебан циљ 5: Створени услови за здраво и безбедно окружење и социјално благостање младих.

• **План развоја општине Жабари за период 2023. – 2030. године**

Одређени циљеви које се односе на унапређење положаја младих утврђени Планом развоја општине Жабари за период 2023-2030. године. То се следећи приоритетни циљеви:

- 7.1. Унапређени услови за свеобухватни развој и доступност образовања и васпитања, укључујући и развој спорта – Реализација овог циљ подразумева да омогућавањем и интензивирањем сарадње између привреде, тржишта рада и образовања, општина Жабари ће подржати младе кроз програме самозапошљавања, као и унапређења знања и вештина који одговарају потребама тржишта рада. Кроз програме Канцеларије за младе омогућиће се међусобно повезивање младих и ојачаће се њихова улога у свеобухватном развоју општине.
- 7.2. Унапређени услови и капацитети за очување јавног здравља и здравствену заштиту становништва – Реализација овог циља би требало да, поред осталог, подигне свест становништва, првенствено деце и омладине о значају превентивне здравствене заштите и здравих стилова живота, будући да свест о њиховом значају још увек није на задовољавајућем нивоу.
- 7.4. Унапређени капацитети за развој и јачање културног идентитета општине Жабари и подигнут ниво квалитета слободног времена становништва - Овај приоритетни циљ усмерен је, са једне стране, на унапређење стања и квалитета инфраструктуре за одржавање и организовање културних догађаја и манифестација, а са друге стране, на пружање подршке јавним установама и удружењима области културе у циљу интензивирања активности на промоцији, организацији и реализацији постојећих културних програма и јавних манифестација. Млади су популација која има доста слободног времена и добро осмишљена културно-забавна понуда свакако може да утиче да омладина своје слободне време попуни квалитетним садржајима.
- 8.1. Унапређен пословни амбијент омогућава развој МСП и предузетништва као и повећање запошљивости младих – Реализација овог приоритетног циља подразумева рад на стварању услова за покретање сопственог бизниса кроз програме подршке запошљавања и самозапошљавању, поготово младих, како би се зауставили негативни миграциони трендови, односно одлазак младих из општине Жабари.

2. Анализа тренутног стања

2.1. Демографски подаци и миграциони трендови

Према подацима пописа из 2022. године, на територији општине Жабари живи 9335 становника и то у 15 насеља са просечном густином насељености од 35 становника по километру квадратном. Просечна старост становништва је 48 година. Од укупног броја становништва 4715 чине жене, а 4620 чине мушкарци. Број младих који обухвата узраст од 15 до 30 година старости је 1420, од којих је 632 женског пола, а 788 мушког пола. Упоредивањем статистичких података из 2011. године и 2022. године није тешко закључити да је негативан тренд у општини изражен у већој мери него у осталим деловима Србије, што је последица пре свега слабог економског развоја, али и других чинилаца, као што је недостатак образовних и културних садржаја. Становништво мигрира у околне развијеније средине где су шансе за запошљавање веће, а приметан је интензиван одлазак на рад у иностранство.

Слика 1. Број становника по полу по попису из 2022. године.

Слика 2. Број становника од 15 до 30 година (по полу) по попису из 2022. године

2.2. Образовање и запошљивост младих

У општини Жабари образоване су установе на нивоу предшколског и основног васпитања и образовања.

Предшколско васпитање и образовање у општини Жабари реализује се у оквиру Предшколске установе "Моравски цвет" које се спроводи у два објекта. Укупан број уписане деце 2022. године био је 153.

Основно образовање се одвија у две матичне основне школе са седиштем у насељени местима Жабари и Александровац које у свом саставу имају још 13 подручних одељења. Укупан број ђака који тренутно похађају основне школе је 530. Стопа завршавања основне школе према подацима из 2022. године је 90%.

Што се тиче запошљавања, укупан број запослених у општини износи 3.368, при чему млади (15-29 година) чине 15.9% од укупне запослености. Међутим, кад се ради о проценту незапослених младих, они чине скоро трећину од укупног броја незапослених (32%), што

представља озбиљан проблем, чије би решавање у наредном периоду требало да има приоритет.

Слика 3. Стопа запослености у општини Жабари

2.3. Социјална заштита и здравље младих

Према подацима из пописа 2022. године број корисника социјалне заштите Центра за социјални рад Жабари је 1110 што је 11,9 посто од укупног броја становништва. Од тог броја, број младих од 15 до 30 година који користе услуге центра за социјални рад према подацима из 2024. године је 80 (41 мушког и 39 женског пола).

Здравствене потребе становништва зависе пре свега од старосне доби, као и од економске и социјалне ситуације у којој се друштво налази. Здравље младих је осетљиво питање, јер млади у добу између 15 и 30 година старости имају специфичне потребе и суочавају се са специфичним проблемима. Здравствена заштита за лица у наведеној старосној доби има за циљ очување, превенцију и унапређење њиховог личног здравља. Здравствена заштита у општини функционише кроз здравствену установу Дом здравља Жабари и амбуланте у неколико насељених места у општини.

Подаци о показатељима здравља младих нису вођени до сада, што указује на потребу за додатним истраживањима и прикупљањем података како би се идентификовали кључни здравствени изазови с којима се млади суочавају. Такође, социјална заштита младих, посебно оних из осетљивих категорија, захтева додатне програме подршке.

2.4. Активизам и учешће младих у друштву

Млади општине Жабари имају ограничене могућности за активно учеће у одлучувању и доношењу одлука које се тичу њихових потреба. Канцеларија за младе је основана 2023. године и представља механизам преко кога би требало да се врши и организује већина потреба младих. Од свог оснивања, у реалтивно кратком периоду, Канцеларија је допринела да потребе младих у општини добију фокус какав заслужују. Међутим, с обзиром на број младих у општини, њихова укљученост у доношење одлука на локалном нивоу је недовољна. Проблем су додатно усложњава недостатак адекватног простора, као и ресурса за активности младих, што неповољно утиче на мотивацију младих за учешће у активностима заједнице.

Постојеће иницијативе и програми нису довољно развијени како би се омогућило широко учешће младих, што указује на потребу за јачањем капацитета и ресурса намењених омладинским организацијама и неформалним групама.

2.5. Пољопривреда

Пољопривреда је значајан сектор у општини Жабари, са великим бројем младих који су директно или индиректно укључени у пољопривредне активности. Према подацима из пописа пољопривреде, укупно коришћено пољопривредно земљиште износи 6735,87 хектара, а сточни фонд обухвата значајан број говеда, свиња, оваца и живине. На територији општине Жабари се тренутно налази 1420 пријављених пољопривредних газдинстава. Најзаступљеније гране пољопривреде на нашој територији јесу ратарство и сточарство. Већина газдинстава не користи модерни начин узгајања и модерну технологију, па се млади ретко одлучују да се баве пољопривредом.

2.6. Одрживи развој и екологија

Млади су недовољно укључени у иницијативе за одрживи развој и заштиту животне средине. Постоји потреба за едукацијом младих о значају заштите животне средине, као и за стварањем прилика за њихов активан допринос кроз еколошке пројекте и програме волонтирања. На подизању свести младих о значају очувања животне средине потребно је непрекидно радити, а од нарочитог значаја је укључивање младих у пројекте заштите животне средине. Велика Морава, која својим током пролази кроз општину Жабари, представља значајан еколошки ресурс. Њена заштита и очување водотока, приобаља и биодиверзитета од суштинског су значаја за локалну заједницу и представљају добру основу за развој еколошких иницијатива и едукацију становништва, посебно младих.

2.7. Култура и спорт

2.7.1. Култура

Центар за културу „Војислав Илић - Млађи“ је институција од значаја за афирмацију културно-уметничког стваралаштва, неговање традиције и садржаја везаних за унапређење културних дешавања на територији општине Жабари. Главни носиоци свих ових садржаја су Центар за културу, библиотека „Професор др Александар Ивић“ Жабари, Туристичка организација Жабари, затим школе, вртићи, цркве, месне заједнице. У општини Жабари делује девет културно-уметничких друштва. Велики допринос одржавању манифестација у области културе има удружење „Кључ“.

Број манифестација који се одржава на територији општине Жабари је 14. Манифестације су различитог карактера и саджаја. Најзначајније манифестације које се одржавају у општини Жабари су „Четерешко прело“, „Играј и певај Србијо“, „Видовдански сабор хармоникаша“, „Сабор народног стваралаштва Србије“, „Смотра фолклорних ансамбала села Србије“.

2.7.2. Спорт

Спорт, нарочито фудбал, солидно је организован на територији општине Жабари. У општини егзистира 13 спортских клубова, од тога је 12 фудбалских и један клуб борилачких вештина. Свих 12 фудбаласких клубова се редовно такмичи у својим лигама, а 3 клуба имају и свој подмладак (млађе категорије). Спортски Свез општине Жабари је носилац свих спортских дешавања на територији општине Жабари.

3. Кључни партнети у спровођењу омладинске политике

СЕКТОР	ОПИС СТАЊА
Локална самоуправа	Општина Жабари је територијална јединица у којој грађани остварују право на локалну самоуправу у складу са Уставом, законом и Статутом општине. Органи општине су: Скупштина општине; Председник општине; Општинско веће и Општинска управа. Скупштина општине је представнички орган који врши основне функције локалне власти, утврђене Уставом, законом и Статутом општине. Скупштину чине одборници, који се бирају на непосредним изборима, тајним гласањем. Скупштину општине чини 37 одборника. Од укупног састава скупштине 37,11% чине жене. Скупштина општине има председника. Председник скупштине општине организује рад Скупштине општине, сазива и председава њеним седницама. Председник Скупштине општине представља и заступа Скупштину општине пред свим међународним и домаћим субјектима, организацијама и телима. Председник Скупштине општине има заменика који га замењује у случају његове одсутности и спречености да обавља своју дужност. Заменик председника Скупштине општине бира се и разрешава на исти начин као и председник Скупштине општине. Скупштина општине има секретара који се стара о обављању стручних послова у вези са сазивањем и одржавањем седница Скупштине општине. Председник општине је извршни орган општине. Бира се из редова одборника, на период од четири године, тајним гласањем, већином гласова од укупног броја одборника Скупштине општине. Председник општине представља и заступа општину и врши друге послове утврђене законом, Статутом општине и другим актима Општине. Општинско веће је извршни орган општине. Општинско веће чине председник општине, заменик председника и 7 чланова Општинског већа. Председник општине је председник Општинског већа. Заменик председника општине је члан Општинског већа по функцији. Општинско веће своје послове обавља у складу са важећим законским прописима и Статутом општине. Општинска управа, као јединствен орган, врши управне послове у оквиру права и дужности општине и одређених стручних послова за потребе Скупштине општине, председника општине и општинског већа. Општинска управа организује се у неколико организационих јединица. Број, назив и области за које се образују одељења управе утврђује се актом о организацији општинске управе. Радом Општинске управе руководи начелник Општинске управе. Канцеларија за младе је организована у оквиру Општинске управе општине Жабари. Њен делокруг обухвата: • Подстицање младих да се организују, удружују и учествују у друштвеним токовима, • Послове заштите интереса младих и пружању помоћи у остваривању њихових легитимних интереса, • Сарадњу са омладинским организацијама и удружењима и помоћ омладинским организацијама и удружењима у њиховом

	раду, • Подстицању и остваривању сарадње са другим субјектима у општини која доприноси већој улози младих у друштвеном животу општине Жабари.
--	--

Социјална заштита	Центар за социјални рад Жабари основан је 1992. године, као специјализована установа социјалне заштите у циљу обезбеђивања права грађана и других законом утврђених интереса у области социјалне заштите, у складу са одговарајућим одредбама Закона о јавним службама. Центар за социјални рад је установа социјалне заштите која одлучује о остваривању права корисника и о коришћењу услуга социјалне заштите утврђене законом и прописима донетим на основу закона. Центар за социјални рад општине Жабари има овлашћења и обавезу спровођења социјалне и породично-правне заштите грађана на територији општине Жабари. Од свих категорија корисника права из области социјалне заштите, млади су најмање заступљени. Млади су најчешће су корисници материјалних помоћи и услуга везаних за сређивање породичних прилика. Број младих са проблемима у понашању и у сукобу са законом у 2024. години је нешто мањи него у 2023. Анализом старосне структуре малолетних преступника издваја се узраст 15 – 17 година. Број корисника на активној евиденцији Центра за социјални рад у 2024. години у категорији младих старости од 15 до 30 година је укупно 80 корисника, а од тог броја је било 41 мушких и 39 женских.
Образовање	У општини Жабари постоји једна предшколска установа и 2 матичне основне школе са 13 подручних одељења <i>Предшколска установа „Моравски цвет“</i> има заједно са директорком предшколске установе 9 запослених васпитачица које су распеђене у Жабарима и Александровцу, а према подацина из 2024. године укупно је било уписано 115 деце. <i>Организација основног образовања</i> - На територији општине Жабари постоје две матичне школе, од и то у Жабарима и Александровцу. Поред тога, постоји и 13 издвојених одељења која се налазе у руралним крајевима Општине. Матична школа ОШ „Дуде Јовић“, укупно са издвојеним одељењима има 34 одељења која су формирана од 321 ђака и ОШ „Херој Роса Трифуновић“, у Александровцу броји укупно 21 одељење и 193 ђака.
Запошљавање	Национална служба за запошљавање Пожаревац је матична служба за општине Браничевског округа, укључујући и општину Жабари. На основу података НСЗ-а тренутно је евидентирано 209 лица која траже запослење на територији општине Жабари. У групи од 15 до 29 година је 49 лица (23 женског, а 26 мушког пола). НСЗ поред помоћи коју пружа при запослењу, пружа и помоћ при покретању приватних бизниса.

Здравство	Дом здравља Жабари организује и спроводи примарну здравствену заштиту у општини. Дом здравља у свом саставу има централну амбуланту у насељеном месту Жабари и 2 здравствене амбуланте у сеоским срединама. Дом здравља Жабари пружа здравствене услуге у циљу превенције болести и повреда сваком појединцу, породици и заједници, као и лечење, рехабилитацију и целодневну хитну медицинску помоћ на територији општине. У обављању делатности Дом здравља спроводи здравствену заштиту: - На спречавању, откривању, сузбијању и лечењу заразних болести и других акутних и хроничних болести, повреда и поремећаја здравља, посебно од већих социјално-медицинског значаја, - На планирању породице и развијању хуманих и одговорних односа међу половима, - Спроводи мере здравственог васпитања на формирању понашања која воде унапређењу и очувању здравља, - Истражује и открива узроке и појаве ширења обољења и повреда као и начина и мере њиховог спречавања, сузбијања, раног откривања, ефикасног и квалитетног лечења, рехабилитације и спречавање инвалидности, - Прати и спроводи стручно и научно верификоване методе дијагностике, лечења и рехабилитације и др, - Спроводи програме здравствене заштите.
Култура	Центар за културу „Војислав Илић - Млађи“ је институција од значаја за афирмацију културно-уметничког стваралаштва, неговање традиције и садржаја везаних за унапређење културних дешавања на територији општине Жабари. Главни носиоци свих ових садржаја су сам Центар за културу, културно-уметничка друштва, библиотека „Професор др Александар Ивић“ Жабари, Туристичка организација Жабари, школе, вртићи, цркве, месне заједнице. Такође, свој допринос свим манифестацијама даје удружење особа ометених у развоју „Кључ“, а све под покровитељством општине Жабари. У сарадњи са свим горе наведеним носиоцима културних садржаја и у складу са финансијским могућностима, број манифестација који се одржава на територији општине Жабари је 14.
Цивилни сектор	Цивилни сектор је слабо развијен у општини Жабари. На територији општине не постоје удружења која се залажу за превенцију свих облика насиља и дискриминације, афирмисање женских права, заштиту и промовисање људских и мањинских права, заштиту здравља, превенцију, лечење и рехабилитацију болести зависности, заштиту животне средине, туризам, заштиту животиња, заштиту потрошача не постоје. Културно-уметничка друштва су удружења која спроводе пројекте у областима културе, очувања културне и историјске традиције, очувања и подстицање народног стваралаштва и народних обичаја. Постоје три удружења пчелара, мото клуб који је активан и окупља велики број чланова.
Спорт	Спорт је и једна од покретачких снага за достизање физичке културе и развоја људског друштва, дефинисаних од стране Уједињених нација, а поготово је значајан за психофизички развој младих и њихову социјализацију. Општина Жабари имају дугу и богату спортску традицију. Носилац организације спортских дешавања на територији Општине је

	Спортски савез општине Жабари. У општини Жабари има 13 активаних спортских клубова од чега су дванаест фудбалских и један карате клуб.
--	--

4. SWOT анализа

За израду Програма коришћена је „SWOT” анализа, као инструмент за процену јачих и слабих страна (S - strengths, W - weaknesses), прилика (O - opportunities) и претњи (T -threats) које могу утицати на њих. У контексту Програма, идентификовани су унутрашњи и спољашњи фактори који могу утицати на успех или спровођења мера и активности које су дефинисане Програмом и детаљније разрађене акционим планом.

Снаге	Слабости	Могућности	Претње
- Повољан географски положај	- Неповољна демографска ситуација	- Едукација младих	-Континуирани одлазак младих
- Постојање услова за развој спорта и туризма	- Пасивираност и демотивација младих	- Реконструкција Дома културе и отварање омладинског простора	- Лоша економска ситуација
- Постојање објеката за културно-уметничку делатност	- Незапосленост	- Побољшање сарадње између институција	- Неодостатак средстава за реализацију пројекта намењених младима
- Број спортских клубова	- Низак наталитет	- Побољшање здравственог система	- Занемаривање потреба, интереса и креативних идеја младих.
- Добра сарадња са службама и организацијама чији је оснивач Република Србија (Полицијска управа, Дом здравља)	- Лоша информисаност	- Учесће младих у активностима које организује општина	
- Висок степен безбедности			

5. Анализа потреба младих и дефинисање проблема

У складу са Законом о планском систему Републике Србије и Уредбом о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика⁵, Радна група је у другом кварталу 2024. године, спровела анкету намењену младима од 15 до 30 година, како би испитала њихове потребе, интересовања и ставове. Резултати истраживања су искоришћени као полазна основа за израду Програма.

⁵ „Службени гласник РС“ број 8/2019

Резултати истраживања су и једна врста упутства локалним институцијама и организацијама да прилагоде и унапреде постојеће програме и садржаје за младе, као и да унапреде постојећи приступ рада са младима, нарочито у погледу начина информисања о укључивању младих у креирање нових садржаја и програма.

Анкета је спроведена у форми упитника који је садржавао питања из области образовања, запошљавања, активног учешћа младих у раду локалне заједнице, здравља и безбедности, живота и будућности младих у општини Жабари.

Анкетом је обухваћено 65 младих лица, од којих је 65,2% мушког, а 34,8 женског пола. Испитаници су били различитог нивоа образовања и социјалног статуса.

Табела бр. 1. Приказ образовне структуре испитаника

Степен образовања испитаника	Одговори (%)
Непотпуно основно образовање	0%
Основно образовање	3%
Средње образовање	57,6%
Више или високо образовање	30,3%
Мастер,специјалистичке студије	9,1%
Докторске студије	0%

На питање „Да ли сте задовољни могућностима за школовање у средини у којој живите?“, 27 испитаника је одговорило са „Да“, а 38 је одговорило са „Не“. Наведени подаци указују на то да су млади незадовољни могућностима за школовање у општини и да у општини недостају неки од образовних профила од којих су најчешћи одговори: медицина, економија и саобраћајна школа. **Важно је напоменути да општина Жабари на својој територији нема ни једну средњу школу.**

На питање „Да ли у месту у ком живиш имаш прилике да присуствујеш активностима неформалног образовања?“, 6 испитаника је одговорило „Да“, а 59 испитаника је одговорило „Не“. Очигледно је да прилике за неформално образовање не постоје у општини Жабари. На ову чињеницу је посебно обраћена пажња при формулисању циљева Програма, јер се активностима које спадају у неформално образовање може значајно преокренути ситуација када се ради о могућностима за запошљавање и самозапошљавање младих у Жабарима.

Табела бр. 2. Приказ образовних тема које највише занимају испитанике

Назив области	Проценат датих одговора за наведену област
Психолошке/педагошке теме	24,2%
Запошљавање	53%
Предузетништво	36,4%
Здравље младих	40,9%
Безбедност младих	27,3%
Толеранција и социјално укључивање	12,1%
Екологија	24,2%
Демократија и људска права	27,3%
Развој заједнице	25,8%
Нисам заинтересован/а	9,1%

Подаци из табеле указују да међу младима највеће интересовање постоји за теме запошљавања, здравља, предузетништва, безбедности младих, демократије и људских права, развоја заједнице и психолошко – педагошких тема.

На питање „Ако би постојале радионице/семинари које од следећих тема би те највише занимале?“, млади су изразили највеће интересовање према радионицама/семинарима на тему запошљавања (53%), здравља (40,9%) и предузетништва (36,4%).

5.1.2. Запошљавање

Табела бр. 3. Разлози за незапосленост младих у општини Жабари

Разлози због ког млади најчешће не могу да пронађу посао	Одговори (%)
Недостатак радног искуства	16,7%
Недостатак специфичних знања и вештина	9,3%
Лоша усклађеност образованих профила са тржиштом рада	14,8%
Неинформисаност	5,6%
Везе, познанства и корупција	51,9%
Недовољно места на којима бирадили а да се не путује више од 20 километара	1,7%

Из табеле се може закључити да је, по мишљењу младих, за проналажење посла је најважније да имају везу/познанство, односно да је запошљавање у непосредној вези са корупцијом. У складу са тим, млади незадовољни системом запошљавања и сматрају да им школа, односно знања и вештине нису довољне за проналазак посла, што у великој мери утиче на њихову мотивацију како за школовање, тако и посредно за активизам у друштвеном животу заједнице.

5.1.3. Активно учешће у раду локалне заједнице

Питања у вези активног учешћа младих у раду локалне заједнице креирана су у циљу прецизне процене расположења младих и њихове спремности да буду активни учесници у животу своје заједнице. Одговори на питања дати су на графиконима који следе.

Слика 4 – Приказ одговора на питање „Да ли по твом мишљењу органи општине посвећују довољно пажње младима?“

Слика 5. – Приказ одговора на питање „Да ли си упознат/а са процесом образовања Савета за младе?“

Слика 6. Приказ одговора на питање „Да ли си упознат/а са радом Канцеларије за младе?“

Наведени резултати су показали да велики број младих у општини сматра да су запостављени или заборављени од стране органа власти и да су самим тим и њихове потребе занемарене. Због тога је кључно да сви битни фактори у општини у наредном периоду обратите пажњу на младе и њихове потребе и дефинишу циљеве у Програму који ће довести до тога да се млади укључе у активности заједнице.

Такође истраживање показује да млади нису упознати са дешавањима у општини. Нису довољно информисани о раду Канцеларије за младе и процесу образовања Савета за младе. Стога им се мора омогућити бољу транспарентност информација о активностима општинских тела за младе, нарочито преко друштвених мрежа, које су сада међу младима најзаступљенији облик комуникације. Не смеју се занемарти и други облици информисања, те би требало и преко званичне веб презентације општине обезбедити информисање младих о активностима које се предузимају у области омладинске политике.

Волонтирање

Када је реч о волонтирању, 40,6% испитаника је навело да је учествовало у волонтерским активностима, док је 59,4% њих истакло да никада није волонтирало.

Највећи број испитаника добровољно се бави активностима у области спорта (33,3%). Остали испитаници су учествовали у волонтерским акцијама Црвеног крста и акцијама који су сами организовали, као на пример чишћење терена и фарабање клупица на аутобуским стајалиштима.

Табела бр. 4. – Области у којима су млади у општини Жабари волонтирали

Назив области	Проценат датих одговора
Невладине организације/удружења Грађана	4,5%
Културно – уметничка друштва	16,7%
Политичке странке	1,5%
Црвени крст	12,1%
Ученички/студентски парламенти	7,6%
Верске заједнице	4,5%
Спортски клубови	33,3%
Омладински хор/музички ансамбл	0%
Нисам активан	43,9%

Из табеле се види да највећи број испитаника није активан (41%), док су остали, поред спортских клубова, као места волонтерских активности навели Црвени крст (12,1%) и ученичке и студентске парламенте (7,6%), али у школама које похађају школу и на факултетима које студирају, чија су седишта у другим локалним самоуправама.

Учешће у животу заједнице

Слика 7 – Приказ одговора на питање „Да ли си некад учествовао/ла на некој од јавних расправа или другог облика учешћа?”

Изузетно висок проценат испитаника (81,50%) је изјавио да није учествовао у јавним расправама или другим облицима учешћа грађана у процесу доношења локалних аката или другим случајевима грађанског учешћа у пословима органа локалне власти. Због тога је потребно предвидети мере који ће подстаћи младе да учествују у јавним расправама, како би се у локалној заједници чуло и њихово мишљење.

Табела бр. 5. Разлози за неукључивање у активности које се организују за младе

Шта те најчешће спречава да се укључиш у активности које се реализују за младе?	Проценти
Недостатак времена	55,4%
Нисам пронашао/ла занимљиве садржаје до сада	27,7%
Не видим корист/сврху од тога	9,2%
Друго:превоз	3,1%
Неинформисаност	43,1%
Нико од мојих пријатеља не жели да иде са мном,а не желим да идем сам/а	9,2%
Не занимају ме такве ствари	3,1%

Из претходне табеле је уочљиво да већина младих не учествује у активностима које су њима намењене због недостатка времена (55,4%) и због неинформисаности (43,1%) и због тога што сматрају да садржаји који се организују нису прилагођени потребама младих (27,7%).

Оно што охрабрује што је значајан број младих (51,6%) навео да је спреман да учествује у хуманитарним активностима, док је више од четвртине испитаника (26,3%) навело да је заинтересовно да учествује у еколошким акцијама.

5.1.4. Здравље и безбедност

На питање о безбедности младих у општини Жабари, 90,8% испитаника осећа безбедно у месту у ком живи, док је 9,2% је одговорило да се не осећа безбедно.

Слика 8 - Приказ одговора на питање „Да ли се осећаш безбедно у месту у коме живиш?“

Млади се у великој већини осећају безбедно у општини Жабари, што је чињеница коју би требало искористити када се ради о предностима општине Жабари које нуде младима у својој локалној заједници.

Слика 9 Приказ одговора на питање „Какво је твоје мишљење о приступачности психоактивних супстанци младима у општини Жабари?“

На питање о злоупотреби психоактивних супстанци међу младима у општини Жабари, већина младих сматра да психоактивне супстанце нису приступачне младима као у другим срединама, али значајан број младих сматра да се оне могу реалтивно лако прибавити, тако да решавање овог питања захтева посебну пажњу.

Слика 10 Приказ одговора на питање „Да ли се у средини у којој живиш организују здравствени превентивни прегледи?“

Преко половине испитаника (54,80%) није упознато са организацијом превентивних здравствених прегледа у општини. Значај превентивних прегледа за младу популацију је велики, тако да би требало организовати активности у циљу њихове популаризације међу младима.

Табела бр.6 Најчешћи облике насиља међу младима

Облик насиља	Проценат
Физичко насиље	16,1%
Психолошко насиље	66,1%
Вршњачко насиље	0%
Економско насиље	6,5%
Дигитално насиље	11,3%

Из претходне табеле се види да је међу младима највише присутно психолошко насиље (66,1%), затим физичко (16,1%) и дигитално (11,3%). Сходно томе, потребно је организовати психолошку подршку младима, као и активности на превенцији најчешћих облика насиља међу младима.

5.1.5. Култура, забава, слободно време

Када су у питању културни и забавни садржаји и активности у слободно време, испитаници су у оквиру анкете имали прилику да се одреде за више различитих садржаја.

Табела бр. 7 – Културни садржаји за које су млади заинтересовани

За организацију којих садржаја си заинтересован/на у средини у којој живиш?	Проценат испитаника
Биоскоп	54,7%
Позориште	20,3%
Концерт	29,7%
Спортски догађај	56,3%
Музеј	7,8%
Галерија	3,1%
Посета историјски/културно значајног места	15,6%
Музичке радионице	18,8%
Ликовне радионице	9,4%
Часови страних језика	25%
Квизови, вече друштвених игара	32,8%
Спортске активности	3,1%

5.1.6. Живот и будућност у локалној заједници

Највећи проблеми са којима се суочавају у средини у којој живе су представљени у доњој табели.

Табела бр. 8. – Проблеми са којима се суочавају млади у општини Жабари

Назив области	Проценат датих одговора за наведену Област
Незапосленост и економски проблеми	74,6%
Корупција	39,7%
Криминал	23,8%
Вршњачко насиље	23,8%
Лош образовани систем	47,6%
Немогућност да млади утичу на дешавања у свом окружењу	41,3%
Запошљавање „преко везе“	58,7%
Непоштовање прописа и закона	27%
Недовољна информисаност	23,8%
Недостатак културних дешавања	31,7%
Недовољна безбедност	11,1%
Недостатак места за провођење слободног времена	33,3%
Дискриминација	15,9%
Малолетнички бракови	1,6%

Млади у најзначајније проблеме сврставају незапосленост и економске проблеме (74,6%), запошљавање преко везе (58,7%) и лош образовни систем (47,6%).

5.1.7. Планирање будућности

Резултати анкете на питања о томе како млади из општине Жабари планирају своју будућност и да ли мисле да је за остваривање њихових каријерних, породичних и других планова општина Жабари погодна средина нису охрабрујући.

Слика 11 Приказ одговора на питање „Да ли себе видиш у општини за 10 година?“

На питање „Да ли себе виде у општини за 10 година?“, највећи број испитаника је одговорио да није сигуран (39,3%), док је 36,10% анкетираних децидирано одговорило да не види своју будућност у општини Жабари. Овакви резултати су забрињавајући. Највећа пажњу мора се обратити на младе у општини Жабари и предузети активности како би се створили услови да Жабари буду општина у којој млади виде своју будућност. Свакако један од најважнијих предуслова за то је обезбеђивање довољног броја радних места и могућност за покретање сопствених бизниса.

На питање „Шта по твом мишљењу недостаје у општини како би ти, као млада особа био/ла задовољнији квалитетом живота?“, одговори испитаника су разноврсни. Највећи број испитаника мисли да недостаје много тога, али су млади највише одговорили да недостаје више људи, недостатак радних места, омладински простор.

Табела бр. 9. – Шта недостаје у општини Жабари и шта би унапредило квалитет живота младих.

Одговори	Проценат
Више људи	47%
Недостатак радних места	33%
Омладински простор	27%

6. Анализа проблема

Анализом одговора које смо добили анкетаирањем младих и њиховим укрштањем са статистичким подацима о стању у општини Жабари, јасно се може закључити у ком правцу треба предузимати активности како би решили следећи проблеми:

- Проблем недовољног запошљавања младих након завршене школе и економски проблеми које незапосленост прати;
- Неквалитетан образовни систем (како формални тако и неформални), који не препознаје потребе и интересовања младих у Општини;
- Слаб утицај младих на дешавања у свом окружењу и игнорисање мишљења младих о проблемима у Општини;
- Недостатак културних дешавања и места за провођење слободног времена;
- Недовољна обавештеност младих.

7. Информација о резултатима консултативног процеса и јавне расправе

7.1. Извештај о спроведном консултативном процесу

Општина Жабари организовала је, у сарадњи са Кровном организацијом младих Србије (КОМС), консултације са младима из општине Жабари. Консултације су одржане 5. јуна 2025. године, у просторијама општине Жабари.

Циљеви консултација су били да:

- Упознају младе из Жабара са планским документима који се односе на младе,
- Упознају младе са нацртом *Програма за унапређења положаја младих у општини Жабари за период 2025-2027. године*,
- Мотивишу младе да дају своје коментаре у вези са предложеним циљевима и мерама за унапређење положаја младих у општини Жабари.

Консултације су обухватиле презентацију садржине Програма, нарочито SWOT анализу и резултате истраживања које је рађено са младима и које је представљало полазну основу за израду Програма. Даљи рад се одвијао кроз дискусију у којој су анализирани предложени циљеви и мере и давани предлози за измене и допуне Програма. Учесницима консултација је наглашено да своје предлоге и идеје за унапређење документа могу изнети и на јавној расправи, као још једном механизму који омогућава учешће јавности у процесу доношења Програма.

Учесници на консултативном процесу су се сагласили са свим предложеним циљевима и мерама датим у Програму. Мишљење младих је да циљеве није потребно мењати, али су предложили допуне за поједене мере:

Циљ 1: Оснажевање младих за запошљавање и самозапошљавање

Мера 1. Умрежавање и успостављање сарадње са приватним привредним сектором

Мера 2. Умрежавање и успостављање сарадње са Националном службом за запошљавање ради организовања сајма за запошљавање и правовремено информисаности о потребама тржишта рада у циљу подршке запошљавању

Учесници консултацију су предложили да једна од активности за реализацију наведених мера буде отварање омладинске задруге у Жабарима. Најближа омладинска задруга је у Пожаревцу, па би отварање омладинске задруге у Жабарима био корак који би младима омогућио да брзо и ефикасно добију прилику за обављање сезонских и повремених послова и тако унапређују своју економску самосталност. Омладинска задруга би, поред проналажења послова, радила и на промоцији сезонских послова за младе.

Млади предлажу да се размотри могућност за увођење новчане накнаде при реализацији стручне праксе у школи, али и за реализацију других пракси неопходних за стицање искустава и знања у раду, чиме би се млади стимулисали за обављање одређених послова, у складу са исказаним потребама локалне заједнице.

Потребно је констатно унапређивати стручну праксу код проверених предузетника у општини, кроз шире умрежавање са локалним предузетницима, како би се код њих реализовала стручна пракса, а млади би могли да се код њих запосле после завршене школе.

Потребно је да се још више користе друштвене мрежа у циљу проналажења посла, а да Канцеларија за младе у сарадњи са НСЗ и Омладинском задругом ради на промоцији доступних радних места путем друштвених мрежа и других канала комуникације који су блиски младима. Рад на информисању младих би допринео повећању мотивације младих за покретање сопственог бизниса.

Размотрити могућност да локална самоуправа из сопствених средстава, као и од средстава добијених од виших нивоа власти подстиче и субвениционише привредна друштва у државном и приватном власиштву, као и предузетнике, за запошљавање младих из општине Жабари.

Размотрити могућност отварања и унапређивања мини индустријске зоне у општини, као и умрежавање привредних друштава из индустријске зоне са стручним школама које би праксу могле да спроводе у компанијама у индустријској зони.

Требало би повезати могућност подршке запосленим младима из општине у виду добијања бескалатних или нискокалатних кредита за решавање стамбеног питања, како би се зауставио одлазак младих из општине.

Организовати семинаре о неразвијеним општинама – едукације о развоју индустрије и радних места, затим радионице о писању CV-а, мотивационог писма, симулације разговора за посао и за стицање вештина за запошљавање. За реализацију семинара, радионица и програма каријерног вођења и саветовања били би задужени Канцеларија за младе, школе и Омладински клуба.

Субвенције за куповину земљишта и машина за рад у пољопривреди. Организација едукација на тему развоја пољопривредних газдинстава, унапређење пласмана производа, органској производњи, о подстицајним средствима, могућностима за финансирање у пољопривреди.

Циљ 2: Побољшани за активно учешће младих у животу локалне заједнице и побољшани услови за учешће младих у креирању и праћењу културних садржаја и медијских промоција активности младих и повећана информисаност младих.

Мера 1. Унапређен рад Канцеларије за младе

Како је Канцеларија за младе скоро образована у општини Жабари, потребно је стално радити на њеној промоцији и унапређењу информисаности младих о активностима Канцеларије. У склопу тога потребно је радити на промоцији планских документа које доноси локална самоуправа, како оних из области омладинске политике, тако и оних из других области од значаја за локалну заједницу.

Мера 2. Унапређење просторних капацитета и опремање Канцеларије за младе и Омладинског клуба

Настојати да се обезбеди простор за квалитетно провођење времена младих из општине Жабари. У простору за младе би функционисао Омладински клуб, који би имао прилагођено радно време у складу са потребама младих. У Омладинском клубу би се реализовале активности из различитих области, попут едукативних радионица из научне области чије теме би бирали млади, културно-уметничког програма и спортско/рекреативне активности. Учесници консултација предлажу да стара школу код Дома културе у Продину да буде простор у коме би се отворио Омладински клуб.

Мера 3. Укључивање младих у процесе креирања и реализације културних садржаја

Осмилити различите културне садржаје у складу са потребама младих, попут биоскопа на отвореном, позоришних фестивала и журки.

Мера 4. Медијска промоција културних садржаја и медијска промоција активности које се спроводе на унапређењу положаја младих у општини.

Констатно радити на промоцији активности за младе кроз канале комуникације и друштвене мреже блиске младима

Мера 5. Повећана информисаност младих.

Размотрити могућност организације волонтерских активности у координацији Канцеларије за младе на уређењу различитих јавних површина које могу бити искоришћене за реализацију активности на отвореном.

У активности на промоцији туризма и туристичких потенцијала општине укључити младе, где би они били алтернативни водичи до знаменитости и туристичких атракција општине. На тај начин млади би могли бити један од важних партнера у изградњи туристичког етно-комплекса, што би знатно допринело препознатљивости општине Жабари у ширим оквирима.

Подстицање умрежавања младих из села у општини Жабари, како би заједнички радили на реализацији активности од значаја за сеоске заједнице, као и за целокупну општину.

Циљ 3: Унапређени здрави стилови живота и безбедносна култура младих

Мера 1. Унапређење здравља младих и промоција здравих стилова живота

Перманентни рад на промоцији здравих навика, спорта, културе, кроз едукативне активности међу младима. Организовати различите догађаје који би обухватили промоцију спортских активности, здравих навика и здравих стилова живота. Покретање организације аматерских турнира у баскету 3х3, малом фудбалу, одбојци и сл., у чијој организацији би учествовали управо млади. Организовати бесплатне школе фудбала и кошарке у селима општине Жабари.

Организовати едукације/радионице о штетности пушења и алокохола и о потреби превенције злоупотребе психоактивних супстанци. Формирати саветодавни тима на нивоу општине који би радио и на континуираним кампањама на друштвеним мрежама на поменутој теми.

Организовати едукације/радионице на тему превенције ХИВ-а, ХПВ-а и других полно преносивих инфекција.

Организовати кампању на друштвеним мрежама о здравим стилевима живота – о здравој исхрани, спортским активностима, бенефитима физичке активности

Организовати активности на тему значаја очувања менталног здравља. Активности би имале за циљ смањење стигматизације од одласка психологу, рад на формирању тима за заштиту и очување менталног здравља, покретање саветовалишта за ментално здравље.

Учесници су нагласили проблем који не може да реши преко Програма за унапређење положаја младих, али је јако важан када се ради о здрављу целокупне популације општине је квалитет пијаће воде, што подразумева побољшање водоводне мреже.

Мера 2. Унапређење безбедности младих

Организовати едукације у школама и у простору за младе о општој безбедности младих, ка и превенцији вршњачког насиља.

Потребно је урадити и неке инфраструктурне радове који доприносе безбедности младих. Ти радови би обухватили уређење и изградњу нових терена како у насељеном месту Жабари, тако и у селима општина, затим побољшање осветљења на улицама, постављање семафора на кључним тачкама у општини и обнову и постављање нових пешачких прелаза.

Мишљења и коментари младих биће узети у обзир приликом доношења акционих планова за реализацију циљева и мера из Програма.

7.2. Извештај о спроведној јавној расправи

Јавна расправа о предлогу *Програма за унапређење положаја младих у општини Жабари за период 2025. до 2029. године* спроведена је у периоду од _____ 2025. године. Позив за учешће у јавној расправи, објављен је на званичној веб презентацији општине Жабари дана _____ 2025. године **(ставити линк на коме је објављен предлог. То се уноси у Програм када се заврши јавна расправа).**

Јавна расправа је спроведена тако што је нацрт Програма постављен на веб презентацију општине, а свим заинтересованима је дата могућност да путем електронске поште **(ставити мејл преко кога су могли достављати коментари)** доставе своје коментаре и предлоге у вези Стратегије.

Дана _____ 2025. године у сали Скупштине општине Жабари је одржана презентација *Програма*. На јавној расправи присутним грађанима и младима обратили су се председник општине Жабари, координатор Канцеларије за младе и експерт ангажован у оквиру пројекта „Перспективе за младе у руралним крајевима Србије“ који у Републици Србији спроводи ГИЗ – Немачка сарадња у Србији. У наведеном пројекту учествује општина Жабари, а једна од активности предвиђена пројектом је и подршка изради планског документа који се односи на младе. Они су учеснике јавне расправе информисали о свим аспектима у вези донешења, садржаја и примене *Програма*.

У оквиру јавне расправе било је/није било предлога измену или допуну утврђених циљева и мера у Програму. Учесници у јавној расправи су се сложили са коментарима које су дали млади који су учествовали у консултативном процесу. Истакли су да очекују од органа општине и других субјеката да одговорно и у пуној мери приступе реализацији свих циљева,

мера и активности из Програма и да редовно извештавају јавност, нарочито младе у општини Жабари о спровођењу Програма.

8. Визија и циљеви Програма

На основу анализе стања у општини, спроводене анкете и анализе њених резултата и анализе уочених проблема, формулисани су визија и циљеви Програма који би требало да унапреде положај младих у општини Жабари.

8.1. Визија

Визија Програма дефинисана је у складу са жељеним променама које би требало да Жабаре учине средином у којој млади могу да планирају своју будућност.

Општина Жабари је заједница која пружа шансу младима да се континуирано усавршавају, да реализују своје креативне идеје и средина у којој млади могу да задовоље своје културне, спортске и здравствене потребе и да планирају свој каријерни развој.

8. 2. Циљеви Програма

Општи циљ: Унапређен квалитет живота младих на територији општине Жабари

Посебни циљеви

Посебни циљ 8.2.1. Оснаживање младих за запошљавање и samozapošljavanje

За реализацију циља предвиђене су следеће мере:

8.2.1.1. Умрежавање и успостављање сарадње са привредним сектором;

8.2.1.2. Умрежавање и успостављање сарадње са Националном службом за запошљавање ради организовања сајма за запошљавање и правовремене информисаности о потребама тржишта рада у циљу подршке запошљавања младих.

Посебан циљ 7.2.2. Побољшани за активно учешће младих у животу локалне заједнице и побољшани услови за учешће младих у креирању и праћењу културних садржаја и медијских промоција активности младих

За реализацију циља предвиђене су следеће мере:

8.2.2.1. Унапређење рада КЗМ;

8.2.2.2. Унапређење просторних капацитета и опремање КЗМ и Омладинског клуба;

8.2.2.3. Укључивање младих у процесе креирања и реализације културних садржаја;

8.2.2.4. Медијска промоција културних садржаја и медијска промоција активности које се спроводе на унапређењу положаја младих у општини;

8.2.2.5. Повећана информисаност младих.

Посебан циљ 7.2.3. Унапређени здрави стилови живота и безбедносна култура младих

За реализацију циља предвиђене су следеће мере:

8.2.3.1. Унапређење здравља младих и промоција здравих стилова живота;

8.2.3.2. Унапређење безбедности младих.

9. Ресурси и финансирање

9.1. Планирање буџета

За успешну реализацију Програма, неопходно је осигурати адекватне финансијске ресурсе. Планирање средстава за реализацију циљева Програма укључује средства из локалног буџета, националних фондова, као и могућности за финансирање и кроз грантове, донације, и партнерства са приватним сектором.

Кључни извори финансирања:

1. Буџет општине Жабари:
 - Средства из буџета општине намењена за подршку реализацији циљева и мера предвиђених Програмом;
 - Планирана алокација средстава по годинама, у складу са приоритетним циљевима Програма.
2. Национални фондови:
 - Аплицирање за средства из националних фондова намењених омладинској политици, као што су фондови Министарства туризма и омладине, Националне службе за запошљавање, као и други државни и јавни фондови.
 - Редовно праћење доступних конкурса и припрема апликација уз подршку Канцеларије за младе.
3. Грантови и донације:
 - Прибављање додатних средстава кроз грантове међународних организација, ЕУ фондова и невладиних организација које подржавају омладинске иницијативе и пројекте одрживог развоја.
 - Успостављање партнерстава са локалним предузећима и привредном комором за финансирање одређених пројеката.

10. Мониторинг и евалуација

10.1. Праћење имплементације Програма

Праћење имплементације Програма је од кључне важности за осигурање да се сви постављени циљеви остварују у складу са годишњим акционима плановима.

Спровођењем Програма руководиће Координационо тело за спровођење Програма, које ће бити састављено од представника Општинске управе, представника Канцеларије за младе, представника других институција одговорних за спровођење утврђених мера и активности, као и од представника удружења младих. Административну, техничку и стручну подршку у раду Координационог тела пружаће Канцеларија за младе.

При образовању Координационог тела за спровођење Програма водиће се рачуна да у њему буду именована лица стручна за области у којима је предвиђено да се реализују циљеви Програма.

Координационо тело ће најмање три пута годишње одржавати седнице, на којима ће бити представљен кратак извештај о спроведеним мерама и активностима из Програма, као и о проблемима који су препознати у спровођењу појединих мера и активности. Поред наведеног, Координационо тело ће водити расправу о примећеним проблемима у спровођењу Програма и заједнички доносити одлуке о начину на који би дати проблеми могли да се превазиђу.

Канцеларија за младе ће имати важну улогу у овом процесу, осигуравајући транспарентност и ефикасност у спровођењу Програма. Улога Канцеларије за младе ће бити да редовно извештава Корординационо тело и Општинско веће о реализацији циљева, мера и активности утврђених Програма.

10.2. Евалуација постигнутих резултата

На крају сваке године, биће спроведена свеобухватна евалуација свих активности предвиђених Програма. Евалуација ће укључивати анализу успеха у остваривању стратешких циљева и препоруке за даљи рад.

Елементи евалуације:

1. Оцена успешности активности: На основу постављених индикатора, процена успешности сваке активности и њеног доприноса општим циљевима.
2. Повратне информације од учесника: прикупљање мишљења и сугестија од стране младих, организација и других учесника како би се идентификовали успешни приступи и евентуалне области за побољшање (организовање фокус група на којим би млади могли износити мишљење о реализацији Програма или онлајн анкетања о процесу).
3. Ревизија и прилагођавање плана: На основу евалуације, Канцеларија за младе ће, по потреби, прилагодити активности и стратегије за наредне године.

10.3. Процес ревизије Програма

Програм ће бити подложен годишњој ревизији, која ће осигурати његову релевантност и ефикасност у остваривању постављених циљева. Ако буде потребна, ревизија ће се спроводити у децембру сваке године, а обухватиће анализу спроведених активности, остварене резултате и препоруке за наредни период.

11. Закључак

Програм за унапређење положаја младих у општини Жабари за период 2025–2027. године представља свеобухватан плански оквир за унапређење положаја младих у општини Жабари. Кроз овај план, општина се обавезује да ће уложити максимални труд и напор за стварање бољих услова за квалитетно формално и неформално образовање, запошљавање, активно учешће у друштвеном и културном животу и заштиту здравља младих.

Реализација Програма захтева напоре свих релевантних субјекта, укључујући локалну самоуправу, образовне институције, приватни сектор, невладине организације и нарочито младе у општини. Канцеларија за младе има кључну улогу у спровођењу, надгледању и евалуацији свих активности, обезбеђујући транспарентност и ефикасност процеса. Сви заједно треба да учине напор да општина Жабари буде средина у којој млади виде своју будућност. То није лако, али је реално и остварљиво.

АКЦИОНИ ПЛАН

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ	МЕРЕ	Рокови	Очекивани резултати	Индикатори	Реализатори	Финансијска средства/ износ и извори
8.2.1. Оснаживање младих за запошљавање и самозапошљавање;	8.2.1.1. Умрежавање и успостављање сарадње са приватним привредним сектором;	2025-2027 године	8.2.1.1. Стварање базе потенцијалних партнера у реализацији пројеката	8.2.1.1. Број састанака са представницима приватног сектора - Број привредних субјеката у бази потенцијалних партнера	8.2.1.1. КЗМ, Приватни сектор, НСЗ	8.2.1.1. 20.000,00 дин
	8.2.1.2. Умрежавање и успостављање сарадње са Националном службом за запошљавање ради организовања сајма за запошљавање и правовремене информисаности о потребана тржишта рада у циљу подршке запошљавања младих.		8.2.1.2. Боља информисаност младих о могућностима запошљавања и повећан број запослених младих	8.2.1.2. Број одржаних инфо трибина и број учесника - Број реализованих пројеката и запослених младих - Број младих у бази незапослених - Број младих	8.2.1.2. КЗМ, НСЗ, ЈЛС, приватни сектор	8.2.1.2. 40.000,00 дин

				са новосте ченим практич ним знањима -Број споразу ма о сарадњи са послода вцима		
8.2.2. Побољшани за активно учешће младих у животу локалне заједнице и побољшани услови за учешће младих у креирању и праћењу културних садржаја и медијских промоција активности младих и повећана информисаност младих;	8.2.2.1. Унапређење рада КЗМ 8.2.2.2. Унапређење просторних капацитета и опремање КЗМ и Омладинског клуба 8.2.2.3. Укључивање младих у процесе креирања и реализације културних садржаја; 8.2.2.4. Медијска промоција културних садржаја и медијска промоција активности које се спроводе на унапређењу положаја младих у општини 8.2.2.5.	2025-2027 године 2025-2027 године	8.2.2.1. Створени услови за квалитетно функционисање КЗМ и његовог даљег рада. 8.2.2.2. Створени просторни и технички услови за функционисање омладинског простора 8.2.2.3. Ангажовање младих на креирању културних садржаја. 8.2.2.4. Боља информисаност младих о садржајима усклађеним по њиховим потребама 8.2.2.5. Успостављен функционалан инфо сервис за младе	8.2.2.1. Број активиста; Умрежавање са осталим КЗМ-е; Ангажовање омладинског радника 8.2.2.2. Основан омладински клуб; Опремљен омладински простор; 8.2.2.3. Млади који би учествовали на реализацији програма културноуметничког садржаја. 8.2.2.4. Већа	8.2.2.1. КЗМ, ЈЛС 8.2.2.2. КЗМ, ЈЛС, Министарство туризма и омладине 8.2.2.3. КЗМ, ЈЛС 8.2.2.4.	8.2.2.1. 50.000,00 дин 8.2.2.2. 130.000,00 дин 8.2.2.3. 30.000,00 дин 8.2.2.4.

	Повећана информисаност младих			информисаност младих путем медија и друштвених мрежа	КЗМ,ЈЛС	50.000,00 дин
				8.2.2.5. број објављених вести, информација - број посета сајту и профилима	8.2.2.5. КЗМ, ЈЛС	8.2.2.5. 30.000,00 дин
8.2.3. Унапређени здрави стилови живота и безбедносна култура младих;	8.2.3.1. Унапређење здравља младих и промоција здравих стилова живота 8.2.3.2. Унапређење безбедности младих	2025.-2027. године	8.2.3.1. Повећана информисаност младих о значају очувања здравља и превенцији болести 8.2.3.2. Унапређена безбедност младих	8.2.3.1. Број реализованих едукација - Број учесника - Број одржаних трибина - Количина подељеног промо материјала 7.2.3.2. Број спроведених едукација - Број учесника	8.2.3.1. КЗМ, КЗМ, Дом здравља, ОШ, Црвени крст, НВО 8.2.3.2. КЗМ, Полицијска станица, ОШ	8.2.3.1. 30.000,00 дин 8.2.3.2. 50.000,00 дин